

SVENSKT NÄRINGSLIV

CSRD

**Vad innebär de nya reglerna om
hållbarhetsrapportering?**

FINANCIAL REPORT

3.456
2.589
1.258
4.896
3.45
2.58
6.58
12.3

5.42

9.42

Inledning

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) som antogs inom EU i december 2022 utgör en betydande utökning av de nuvarande lagstadgade kraven på hållbarhetsrapportering. Reglerna kring hållbarhetsrapportens struktur och placering skärps och innehållet i rapporten standardiseras i EU-gemensamma standarder för hållbarhetsrapportering (ESRS, European Sustainability Reporting Standards).

Hållbarhetsrapporten är en del av det rapporterande företags årsredovisning och ska enligt de nya kraven upprättas som ett eget sammanhållet avsnitt i förvaltningsberättelsen. Företag som är skyldiga att upprätta en hållbarhetsrapport kan alltså inte längre rapportera genom att hänvisa till information som publiceras någon annanstans än i årsredovisningen, till exempel på företagets webbplats, vilket tidigare har varit möjligt. En annan nyhet är att hållbarhetsrapporten ska granskas av en revisor eller, om medlemsstatens lagstiftning tillåter det, en oberoende kvalitetsgranskare.

De EU-gemensamma kraven på hållbarhetsrapportens innehåll som kommer till uttryck i ESRS-standarderna är omfattande och kräver att det rapporterande företaget genomför en analys av de hållbarhetsfrågor som är väsentliga för företagets verksamhet inklusive dess värdekedja. Att skapa sig en uppfattning om innehållet i standarderna kan vara tidskrävande och tillämpningen av standarderna innebär att företaget behöver göra många egna bedömningar. Sammantaget utgör ESRS en väsentlig utökning av de gällande kraven på hållbarhetsrapportens innehåll.

Direktivet utökar tillämpningsområdet för hållbarhetsrapportering till att gälla en betydligt större krets företag. Enligt den konsekvensanalys som tagits fram av EU bedöms knappt 48 000 europeiska företag omfattas av det nya regelverket. I Sverige beräknas knappt 2 000 företag bli rapporteringspliktiga under CSRD. Eftersom Sverige sedan 2017 tillämpar lägre trösklar för hållbarhetsrapportering än vad som gäller i övriga EU motsvarar det i princip det antal företag som sedan tidigare omfattas av ett lagstadgat krav på att rapportera om hållbarhet. Utöver de företag som är direkt rapporteringspliktiga under CSRD kan de nya informationskraven få en indirekt påverkan även på andra aktörer genom den information om hållbarhet i värdekedjan som ska ingå i hållbarhetsrapporten. Detta kan få konsekvenser för underleverantörer och andra motparter till rapporterande företag.

Den lagstiftning som genomför CSRD i svensk rätt träder i kraft den 1 juli 2024. Tidpunkten för när ett företag ska rapportera för första gången beror på vilken kategori företaget tillhör. De största börsnoterade företagen ska rapportera första gången för räkenskapsår som inleds efter den 30 juni 2024.

Denna skrift är en introduktion till de nya lagstadgade kraven på hållbarhetsrapportering. Skriften är tänkt att ge en första överblick för företag och andra som direkt eller indirekt berörs av den nya regleringen och som behöver orientera sig kring hur kraven är utformade och vilka som omfattas. Innehållet i skriften är avsett som information och gör inte anspråk på att vara uttömmande. Det ska inte heller betraktas som rådgivning. Upprättande av hållbarhetsrapport baseras, liksom övriga delar av årsredovisningen, på det rapporterande företags egen analys och bedömning av gällande rapporteringsramverk.

1 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2464 av den 14 december 2022 om ändring av förordning (EU) nr 537/2014, direktiv 2004/109/EG, direktiv 2006/43/EG och direktiv 2013/34/EU vad gäller företagens hållbarhetsrapportering

CSRD och den svenska lagstiftningen

Genom CSRD ändras ett antal EU-direktiv som reglerar redovisning, revision och bolagsstyrning. En statlig utredning som haft i uppdrag att ta fram förslag till genomförande av direktivändringarna i svensk rätt lämnade sitt betänkande Nya regler om hållbarhetsredovisning (SOU 2023:35) i juni 2023 och riksdagen beslutade om propositionen Nya regler om hållbarhetsrapportering (2023/23:124) i maj 2024. Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2024. Tidpunkten för den första hållbarhetsrapporteringen enligt de nya kraven beror på företagets storlek och om företaget är börsnoterat eller inte.

Hållbarhetsrapporten ska utgöra en sammanhållen del av företagets förvaltningsberättelse och ingå i årsredovisningen. De lagregler som genomför CSRD har därför främst genomförts genom ändringar och tillägg i årsredovisningslagen och motsvarande lagar för finansiella företag. Därutöver har ändringar genomförts i lagstiftningen om revisorer och revision samt aktiebolagslagen. Den svenska lagstiftning som genomför CSRD motsvarar i princip det som krävs enligt de EU-gemensamma reglerna. Det innebär att Sverige inte har utökat den krets företag som ska lämna hållbarhetsrapport utöver den krets som omfattas av CSRD. Sverige ställer inte heller högre krav på hållbarhetsrapportens innehåll än vad som följer av EU-rätten.

Tillämpningsområdet – vilka företag ska rapportera?

Kravet på hållbarhetsrapport omfattar alla stora aktiebolag samt stora handelsbolag vars direkta eller indirekta ägare är aktiebolag. Kravet omfattar dessutom bolag som har överlåtbara värdepapper (aktier eller obligationer) som är upptagna till handel på en reglerad marknad (börsnoterade) och som inte är mikroföretag.

Stora bolag som uppfyller fler än ett av villkoren

- Medelantal anställda mer än 250
- Balansomslutning mer än 280 miljoner kronor
- Nettoomsättning mer än 550 miljoner kronor

Börsnoterade bolag som uppfyller fler än ett av villkoren

- Medelantal anställda mer än 10
- Balansomslutning mer än 5 miljoner kronor
- Nettoomsättning mer än 10 miljoner kronor

För varje enskilt villkor gäller att det ska vara uppfyllt under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren. Ekonomiska föreningar, ideella föreningar och stiftelser är inte skyldiga att upprätta hållbarhetsrapport men kan rapportera enligt reglerna på frivillig basis om de så önskar.

För finansiella företag som upprättar årsredovisning enligt någon av de särskilda årsredovisningslagarna för kreditinstitut, värdepappersföretag och försäkringsföretag gäller särskilda regler för tillämpning. Generellt sett omfattas kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag av kravet på att upprätta hållbarhetsrapport. Tjänstepensionsföretag omfattas dock inte.

Hållbarhetsrapport för koncernen

Storlekskriterierna för stora bolag ska även tillämpas på koncernnivå. Det innebär att ett moderföretag som tillsammans med sina dotterföretag uppfyller två av storlekskriterierna ska upprätta en hållbarhetsrapport som omfattar hela koncernens verksamhet. Ett moderföretag som upprättar hållbarhetsrapport för hela koncernen anses uppfylla rapporteringskravet även för den egna verksamheten (moderföretaget som egen legal enhet) och behöver alltså inte upprätta två hållbarhetsrapporter. Om moderföretaget vid upprättande av hållbarhetsrapport för koncernen identifierar betydande skillnader i risker och inverkan mellan koncernen och ett eller flera av dotterföretagen ska det beskrivas i rapporten. Det kan exempelvis vara aktuellt om dotterföretaget har en tydligt avvikande risknivå.

Undantag för dotterföretag

Ett bolag som uppfyller storlekskriterierna och som är ett dotterföretag i en koncern behöver inte upprätta en egen hållbarhetsrapport. Detta gäller under förutsättning att bolaget och dess eventuella dotterföretag omfattas av en hållbarhetsrapport för den koncern de ingår i som är upprättad enligt EU-reglerna. Ett företag som tillämpar undantaget från att rapportera ska lämna upplysning om detta i förvaltningsberättelsen. Upplysningen ska innehålla uppgifter om namnet på det moderföretag som upprättar hållbarhetsrapport för koncernen och var det moderföretaget har sitt säte. Förvaltningsberättelsen ska även innehålla en länk till koncernens hållbarhetsrapport. Av koncernens hållbarhetsrapport ska det framgå vilka dotterföretag som tillämpat undantaget från rapportering. Dotterföretagsundantaget kan inte tillämpas av dotterföretag som är stora börsnoterade bolag. Dessa företag måste upprätta en hållbarhetsrapport för den egna verksamheten oavsett om de ingår i en rapporterande koncern.

Dotterföretag till moderföretag i tredje land

För att ett svenskt dotterföretag till ett moderföretag som har sitt säte utanför EES ska kunna tillämpa undantaget för rapportering krävs att dotterföretaget offentliggör en hållbarhetsrapport för koncernen och en granskningsberättelse för koncernen. Det görs genom att handlingarna ges in till Bolagsverket tillsammans med dotterföretagets egen årsredovisning. Koncernens hållbarhetsrapport ska vara upprättad i enlighet med EU-reglerna, dvs. ESRS eller på ett sätt som kommissionen bedömt vara likvärdigt ESRS (ekvivalensstandard). Enligt CSRD ska kommissionen anta en ekvivalensstandard senast i juni 2026. Fram tills en sådan standard finns på plats gäller att koncernens hållbarhetsrapport ska vara upprättad i enlighet med ESRS. För att dotterföretaget ska kunna tillämpa undantaget för rapportering krävs dessutom att dotterföretaget lämnar upplysningar i enlighet med EU:s taxonomi för hållbara investeringar (taxonomiförordningen). Upplysningarna kan lämnas i antingen dotterföretagets egen förvaltningsberättelse, eller i den hållbarhetsrapport som upprättats för koncernen och som offentliggörs tillsammans med dotterföretagets årsredovisning.

Ett dotterföretag i en koncern vars yttersta moderföretag har sitt säte utanför EES är i vissa fall skyldigt att upprätta en hållbarhetsrapport för koncernen. Skyldigheten uppstår om dotterföretaget självt uppfyller villkoren för rapportering och moderföretaget har en nettoomsättning inom EES som uppgått till mer än 1,7 miljarder kronor under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren. Motsvarande skyldighet gäller filialer till företag med säte utanför EES med en nettoomsättning inom EES som överstiger 1,7 miljarder kronor, om filialens nettoomsättning uppgår till mer än 450 miljoner kronor. Hållbarhetsrapporten för koncernen ska

upprättas i enlighet med ESRS eller den ekvivalensstandard som kommissionen antar. Till och med den 6 januari 2030 får dotterföretag till moderföretag i tredje land upprätta en hållbarhetsrapport som omfattar alla dotterföretag inom EES i stället för en koncernrapport.

När ska reglerna tillämpas?

De nya kraven på hållbarhetsrapportering ska börja tillämpas stegvis. När ett företag ska rapportera för första gången beror på företagets storlek och om det har överlåtbara värdepapper som är upptagna till handel på en reglerad marknad (börsnoterat).

Rapportering första gången för räkenskapsår som inleds efter 30 juni 2024

Stora bolag/koncerner med fler än 500 anställda som är börsnoterade och som uppfyller fler än ett av villkoren:

- Medelantal anställda mer än 250
- Balansomslutning mer än 280 miljoner kronor
- Nettoomsättning mer än 550 miljoner kronor

Rapportering första gången för räkenskapsår som inleds efter 31 december 2024

Stora bolag/koncerner som uppfyller fler än ett av villkoren:

- Medelantal anställda mer än 250
- Balansomslutning mer än 280 miljoner kronor
- Nettoomsättning mer än 550 miljoner kronor

Rapportering första gången för räkenskapsår som inleds efter 31 december 2025

Små- och medelstora bolag som är börsnoterade och uppfyller fler än ett av villkoren:

- Medelantal anställda mer än 10
- Balansomslutning mer än 5 miljoner kronor
- Nettoomsättning mer än 10 miljoner kronor

För räkenskapsår som inleds före 2028 kan dessa företag tillämpa ett undantag från rapportering. Företaget ska då i sin förvaltningsberättelse ange varför hållbarhetsinformationen inte har lämnats.

Hållbarhetsrapportens innehåll

De nya bestämmelserna i årsredovisningslagen anger ramarna för rapporteringens innehåll. Där framgår att hållbarhetsrapporten ska innehålla den information som behövs för förståelsen av företagets inverkan på hållbarhetsfrågor och hur hållbarhetsfrågor påverkar företagets utveckling, ställning och resultat.

Hållbarhetsfrågor är frågor som rör miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption och mutor samt frågor som uppstår med anledning av hur bolaget styrs.

Kort sammanfattat anger lagen att hållbarhetsrapporten ska innehålla en beskrivning av:

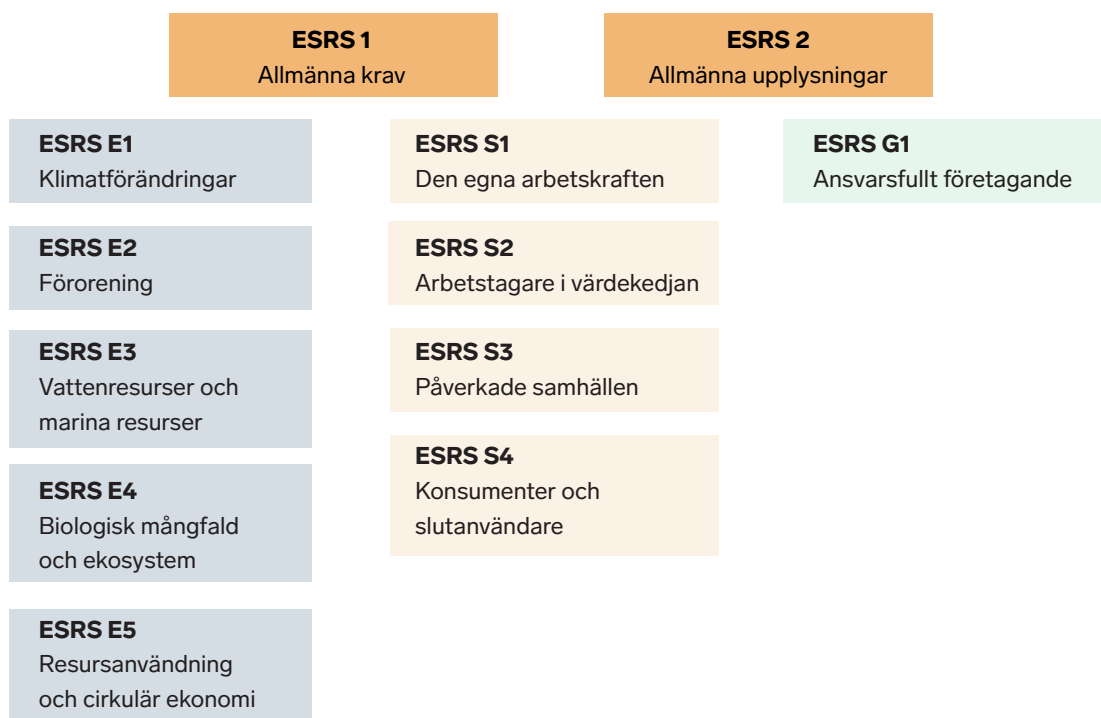
- företagets affärsstrategi för hållbarhetsfrågor,
- förekomsten av incitamentsystem kopplade till hållbarhetsfrågor för personer i företagets ledning,
- den huvudsakliga negativa inverkan som kan kopplas till företagets verksamhet och värdekedja,
- de huvudsakliga riskerna för företaget med avseende på hållbarhetsfrågor, och
- hur hållbarhetsinformationen har identifierats.

För att förstå hur hållbarhetsrapporten ska upprättas och bilda sig en uppfattning om dess omfattning och vilken information som ska ingå är det inte tillräckligt att enbart ta del av den reglering som framgår av årsredovisningslagen. För det specifika innehållet i hållbarhetsrapporten hänvisar lagstiftningen till de europeiska standarderna för hållbarhetsrapportering, ESRS. Ett företag som ska upprätta hållbarhetsrapport enligt CSRD behöver därför utgå ifrån rapporteringsramverket ESRS för att uppfylla kraven.

ESRS - standarder för hållbarhetsrapportering

Ett syfte bakom CSRD är att förbättra jämförbarheten mellan företagens hållbarhetsupplysningar. Därför anger direktivet och den motsvarande svenska lagstiftningen enbart ramarna för hållbarhetsrapportens innehåll. Detaljerna kring de upplysningar som ska ingå i hållbarhetsrapporten framgår i stället av europeiska standarder för hållbarhetsrapportering (ESRS) som antas av EU-kommissionen. Formellt utgör standarderna EU-förordningar och de är därför direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Hittills har kommissionen antagit tolv horisontella (sektorneutrala) standarder som ska tillämpas av stora företag och koncerner som är skyldiga att upprätta hållbarhetsrapport. Standarderna har översatts till svenska.

Sektorneutrale ESRS

ESRS 1 och ESRS 2 är allmänna standarder. ESRS 1 Allmänna krav anger ramar och principer för hållbarhetsrapporteringen och ESRS 2 Allmänna upplysningar innehåller generella hållbarhetsupplysningar som ska lämnas av alla rapporterande företag. Det är upplysningar om bland annat företagets affärsmodell, strategi och styrning samt hur hållbarhetsfrågor hanteras av företagsledningen. Övriga tio standarder är tematiska och anger den information som ska lämnas om specifika hållbarhetsfrågor som rör miljö, klimat, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter, bolagsstyrning och antikorrupcion. De tematiska standardernas struktur är utformad med utgångspunkt i det generella kravet att beskriva väsentliga konsekvenser, risker och möjligheter och deras förhållande till företagets affärsmodell och strategi. Upplysningskraven för respektive hållbarhetstema omfattar bland annat policyer, åtgärder, mål och indikatorer.

Infasning av upplysningskrav

För att underlätta implementeringen av standarderna för hållbarhetsrapportering har tillämpningen av vissa upplysningskrav skjutits upp. För vissa uppskjutna upplysningar är infasningsperioden ett år och för andra gäller en infasningsperiod på tre år. Om information om hållbarhet i värdekedjan inte finns tillgänglig gäller exempelvis en begränsning under de första tre åren som innebär att informationen under vissa villkor kan utelämnas. En fullständig förteckning över upplysningskrav med uppskjuten tillämpning finns i ESRS 1 Tillägg C.

Ytterligare lättnader i form av infasade upplysningskrav gäller för företag/koncerner som inte har fler än 750 anställda. Dessa företag/koncerner får utelämnas upplysningskraven i ESRS S1 Den egna arbetskraften helt och hållet under det första räkenskapsåret som företaget/koncernen upprättar hållbarhetsrapport enligt CSRD. På motsvarande sätt får upplysningskraven i följande standarder utelämnas under de första två räkenskapsåren:

- ESRS E4 Biologisk mångfald och ekosystem
- ESRS S2 Arbetstagare i värdekedjan
- ESRS S3 Påverkade samhällen
- ESRS S4 Konsumenter och slutanvändare

Standarder för små- och medelstora företag

Börsnoterade små- och medelstora företag som omfattas av krav på att upprätta hållbarhetsrapport ska tillämpa en rapporteringsstandard som är proportionell och anpassad till verksamhetens omfattning och komplexitet. Arbetet i EU med att ta fram en sådan standard, den så kallade LSME-standard (L står för Legal), pågår för närvarande. Kravet på att upprätta hållbarhetsrapport för börsnoterade SME-företag omfattar den juridiska personen. En hållbarhetsrapport för koncernen behöver inte upprättas såvida inte villkoren för vad som utgör en stor koncern är uppfyllda.

Små- och medelstora företag som inte omfattas av krav på att upprätta hållbarhetsrapport kan tillämpa en frivillig standard för hållbarhetsrapportering, den så kallade VSME-standard (V står för Voluntary). Arbetet med VSME-standard pågår i EU. Syftet med VSME-standard är att underlätta för de små- och medelstora företag som till följd av CSRD möts av krav på hållbarhetsinformation från andra företag. Det kan vara företag som behöver underlag till sin egen CSRD-rapport från underleverantörer och andra företag som ingår i deras värdekedja. Den kommande VSME-standard består av en basmodul med ett antal nyckeltal samt påbyggnader som företaget kan välja att lägga till.

Sektorsspecifika standarder

Det följer av CSRD att kommissionen senast den 30 juni 2026 ska anta sektorsspecifika standarder. Arbetet med att ta fram sådana sektorsspecifika standarder pågår men befinner sig fortfarande på ett tidigt stadium. Enligt den information som lämnats är avsikten att täcka in följande sektorer i en första omgång standarder:

Oil and Gas
Coal, Quarries and Mining
Road Transport
Agriculture, Farming and Fisheries
Motor Vehicles
Energy Production and Utilities
Food and Beverages
Textiles, Accessories, Footwear and Jewellery

Det finns ännu ingen information om när de sektorsspecifika standarderna ska tillämpas för första gången.

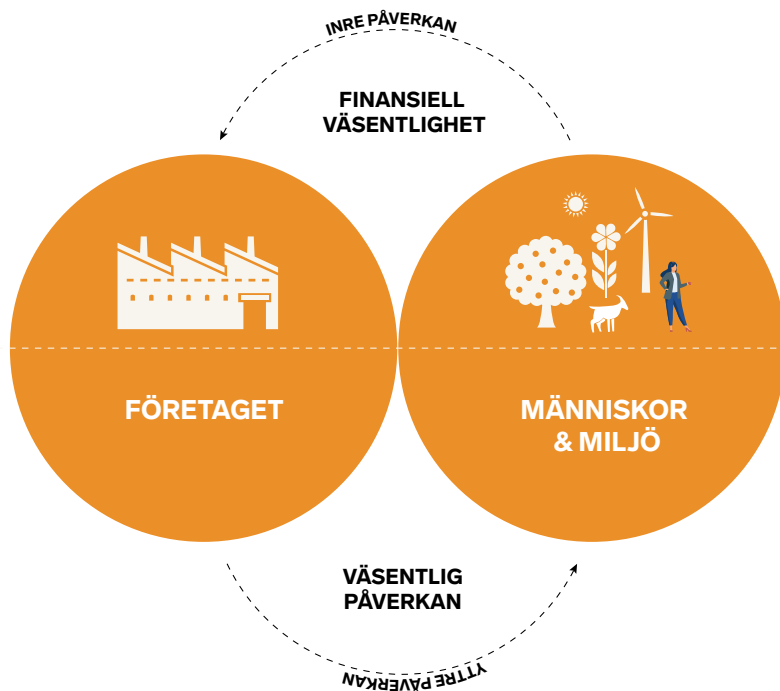
EFRAG

I CSRD delegeras uppgiften att ta fram tekniska underlag till de rapporteringsstandarder som EU-kommissionen antar till den europeiska organisationen EFRAG. EFRAG har dessutom ett uppdrag att ta fram information och hjälpmedel för att underlätta rapporteringen. Som ett led i detta har EFRAG tagit fram vägledande material och etablerat en plattform för frågor och svar kring det tekniska innehållet i ESRS. Svar på de frågor som lämnas in publiceras löpande på EFRAGs webbsida.

Väsentlighetsbedömning

Sammantaget är de hållbarhetsupplysningar som ingår i ESRS omfattande med ett stort antal enskilda datapunkter. Datapunkterna är av olika karaktär och består av beskrivande information, numeriska värden eller en kombination av dessa. Avsikten är inte att hållbarhetsrapporten ska innehålla samtliga upplysningar som följer av ESRS. De generella upplysningarna i ESRS 2 om företagets affärsmodell, strategi och styrning samt hur hållbarhetsfrågor hanteras av företagsledningen är obligatoriska och ska lämnas av alla rapporterande företag, men de upplysningar som följer av de tematiska standarderna ska endast lämnas om de är väsentliga. Rapportierande företag behöver därför genomföra en väsentlighetsbedömning för att avgöra vilka hållbarhetsfrågor som är väsentliga. Denna bedömning utgör sedan underlag för att avgöra vilken information som hållbarhetsrapporten ska innehålla och vilka av de hållbarhetsupplysningar som ingår i ESRS som ska lämnas. Principerna för väsentlighetsbedömningen anges i ESRS 1. I ESRS 2 finns krav på att företaget ska upplysa om hur väsentlighetsbedömningen har gått till.

Väsentlighetsbedömningen kan kortfattat beskrivas som en strukturerad process för att identifiera konsekvenser, risker och möjligheter och avgöra i vilken utsträckning de är väsentliga för det rapportierande företaget eller koncernens verksamhet. CSRD bygger på principen om dubbel väsentlighet vilket innebär att väsentlighet ska bedömas utifrån två perspektiv. Vid bedömningen av konsekventiell väsentlighet (väsentlig påverkan) utgår analysen från hur företagets verksamhet, inbegripet dess värdekedja, påverkar eller kan påverka människor och miljö – ett inifrån och ut perspektiv. Bedömningen av finansiell väsentlighet utgår i stället från hur olika hållbarhetsfrågor påverkar företaget – ett utifrån och in perspektiv. En hållbarhetsfråga anses vara väsentlig om den antingen bedöms ha väsentlig påverkan eller om den bedöms vara finansiellt väsentlig. Det krävs inte att båda förutsättningarna ska vara uppfyllda.

Att genomföra en analys för att bedöma väsentlighet innebär att flera gränsdragningsfrågor måste göras vilket, beroende på företagets verksamhet, kan vara komplicerat och tidskrävande.

Information om hur viktiga intressenter och intressentgrupper påverkas är centrala för bedömningen. Graden av väsentlighet för de faktiska negativa konsekvenser som identifieras bedöms mot bakgrund av skala, omfattning samt återställbarhet. För potentiella negativa konsekvenser behöver sannolikheten för att de ska inträffa också vägas in.

För att bistå väsentlighetsbedömningen finns en förteckning över de hållbarhetsfrågor som omfattas av de tematiska standarderna och som ska täckas in av bedömningen i ESRS 1 Tillägg A. Där delas de ämnen som täcks av de tematiska standarderna in i underämnena och del-underämnena. De allmänna upplysningar som ska lämnas enligt ESRS 2 omfattar dock alla väsentliga hållbarhetsfrågor vilket innebär att förteckningen i Tillägg A inte behöver vara uttömmande. Ett företag som inom ramen för sin väsentlighetsbedömning har identifierat en väsentlig hållbarhetsfråga som inte täcks av upplysningskraven i ESRS eller inte omfattas av tillräcklig detaljnivå, kan behöva lämna företagsspecifika upplysningar.

Om ett ämne som täcks in av en tematisk standard inte är väsentligt för ett rapporterande företag får alla upplysningskrav som ingår i den standarden utelämnas i sin helhet. Om upplysningskraven i ESRS 1 Klimatförändringar utelämnas i sin helhet ska företaget lämna en detaljerad förklaring av skälen till det i hållbarhetsrapporten. Om ett enskilt upplysningskrav eller en enskild datapunkt som ingår i någon av de tematiska standarderna inte är väsentlig behöver upplysningen inte lämnas i hållbarhetsrapporten.

Hållbarhetsrapporten ska innehålla en förteckning över de upplysningskrav i ESRS som företaget följer till följd av utfallet av väsentlighetbedömningen, med en hänvisning till var dessa upplysningar lämnas.

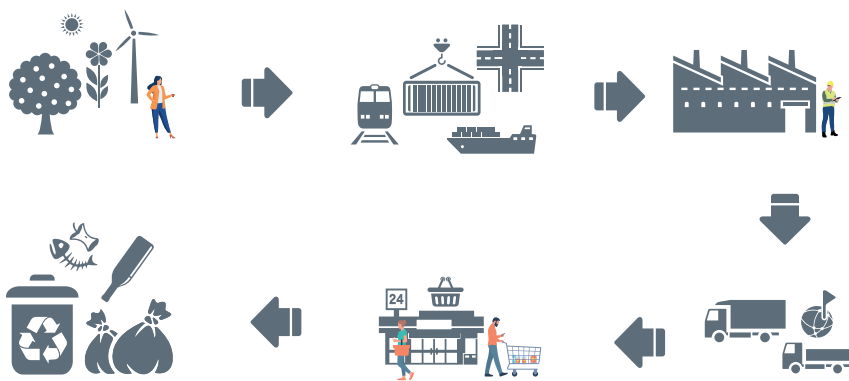
Information som härrör från annan EU-lagstiftning

I ESRS ingår ett antal upplysningskrav och datapunkter som är samordnade med informationskrav som framgår av annan EU-lagstiftning än CSRD. Det gäller exempelvis datapunkter som behövs för att finansmarknadsaktörer och finansiella rådgivare ska få underlag för att uppfylla kraven i förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR). SFDR reglerar hur aktörer på finansmarknaden som fondförvaltare, försäkringsföretag, banker och värdepappersföretag ska lämna hållbarhetsinformation om sin verksamhet och de finansiella produkter som de tillhandahåller till kunder och investerare. Utöver SFDR innehåller ESRS datapunkter som är samordnade med kapitalkravsregelverket (tredje pelaren), den så kallade benchmarkförordningen och EU:s klimatlag.

I Tillägg B till ESRS 2 finns en förteckning över de datapunkter i ESRS som härrör från annan EU-lagstiftning. För att det ska vara lätt att hitta dessa datapunkter i hållbarhetsrapporten ska en särskild förteckning i tabellform upprättas där det framgår var i rapporten dessa datapunkter finns. Det ska uttryckligen framgå av tabellen om någon eller några av de datapunkter som härrör från annan EU-lagstiftning inte finns med i hållbarhetsrapporten därför att företaget har bedömt att de inte är väsentliga.

Rapportering i värdekedjan

Hållbarhetsrapporten ska innehålla information om väsentliga konsekvenser, risker och möjligheter i företagets värdekedja. Bedömningen av väsentlighet behöver därmed även omfatta direkta och indirekta affärsrelationer i företagets värdekedja, såväl uppströms som nedströms. Med hänsyn till att värdekedjan kan vara både omfattande och komplicerad ska företaget fokusera på de områden där det är sannolikt att konsekvenser, risker och möjligheter uppkommer på grundval av exempelvis verksamhetens karaktär, affärsförbindelser eller geografiska faktorer.

Utöver det generella kravet på rapportering i värdekedjan är vissa upplysningskrav i ESRS särskilt inriktade på företagets påverkan, risker och möjligheter i värdekedjan. Detta gäller exempelvis upplysningskraven i standarderna ESRS S2 Medarbetare i värdekedjan samt ESRS S4 Konsumenter och slutanvändare. I övriga standarder är information om påverkan i värdekedjan integrerad med sådan information som rör företagets egen verksamhet.

Merparten av de upplysningskrav i ESRS som avser förhållanden i värdekedjan är av beskrivande karaktär. Några kvantitativa mätvärden kräver dock datainsamling i någon form. Ett exempel är kravet på att lämna information om utsläpp av växthusgaser inom scope 3, som syftar till att ge en uppfattning om de utsläpp som sker i tidigare och senare led i företagets värdekedja. ESRS tillåter att ett företag följer kraven på att lämna information om värdekedjan genom att använda sig av substitutmått när sådana finns tillgängliga, exempelvis för beräkning av växthusgasutsläpp inom scope 3. Utöver befintliga upplysningskrav kan företagsspecifika upplysningar som lämnas om väsentliga hållbarhetsfrågor som inte täcks in av ESRS samt kommande sektorsspecifika upplysningskrav ge upphov till behov av datainsamling som omfattar andra källor än den egna verksamheten.

Med hänsyn till svårigheten att samla in data i värdekedjan finns en lättnadsregel som gäller under de första tre räkenskapsåren som ett företag hållbarhetsrapporterar enligt CSRD. Ett företag som saknar tillräcklig information för att lämna upplysningar om hållbarhet i värdekedjan kan under denna period i stället lämna en redogörelse för de åtgärder som vidtas för att erhålla den information som krävs och för att uppfylla kraven i framtiden.

Bolagsstyrning och styrelsens ansvar

Genom att hållbarhetsrapporten ska utgöra en del av årsredovisningens förvaltningsberättelse blir rapporten formellt en rapport från styrelsen och därmed också föremål för styrelsens godkännande. På detta sätt kommer också styrelsens ansvar för hållbarhetsrapporten och dess innehåll att motsvara det ansvar som styrelsen redan idag har för förvaltningsberättelsen och för årsredovisningens övriga delar.

Genom CSRD införs vissa nya rapporteringskrav som relaterar till styrelsen och styrning av bolaget. Bland de upplysningar som ska lämnas enligt ESRS 2 ingår information om och indikatorer beträffande bland annat:

- styrelsen och ledningens roll, ansvar för och tillgång till hållbarhetsinformation
- styrelsens och ledningens kompetens eller tillgång till sakkunskap och kompetens
- förekomsten av ersättningar till styrelsen och ledningen kopplade till hållbarhetsfrågor
- förfarande för tillbörlig aktsamhet (due diligence) vad gäller hållbarhetsfrågor
- system för riskhantering och internkontroll med avseende på processen för hållbarhetsrapportering.

Det nya regelverket kan indirekt få en påverkan på styrelsens arbete och bolagets styrning, genom de bedömningar och beskrivningar som rapporteringen föranleder. Detta kan också aktualisera ändringar i bolagets interna styrdokument exempelvis styrelsens arbetsordning eller instruktion för VD.

Intygandemening

För börsnoterade företag gäller att undertecknarna av årsredovisningen (styrelse och VD) ska lämna en försäkran avseende informationen i årsredovisningen i anslutning till underskrifterna. Genom CSRD utökas de intyganden som ska göras till att även omfatta tillämpningen av ESRS.

Revisionsutskottets uppgifter

För de aktiebolag som är skyldiga att ha ett revisionsutskott i styrelsen utvidgas revisionsutskottets uppgifter gällande den finansiella rapporteringen till att även omfatta hållbarhetsrapporten, den interna kontrollen, riskhanteringen och granskningen av hållbarhetsrapporten. Liksom tidigare kan ett aktiebolag besluta att styrelsen inte ska ha något revisionsutskott under förutsättning att styrelsen i stället fullgör uppgifterna och uppfyller erforderliga kompetenskrav. I och med att utskottets uppgifter utökas behöver interna styrdokument (däribland styrelsens och utskottets arbetsordningar och instruktionen för VD) ses över för att bland annat se till att de hanterar de nya uppgifterna.

CSDDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive) och tillbörlig aktsamhet

Tillbörlig aktsamhet (due diligence) i fråga om hållbarhet är företagets process för att identifiera, förebygga, begränsa och redovisa faktiska och potentiella negativa konsekvenser för miljö och människor som är förknippade med företagets verksamhet och värdekedja. Det finns på så sätt en koppling mellan processen för tillbörlig aktsamhet och den väsentlighetsbedömning som ligger till grund för informationen i hållbarhetsrapporten. Hållbarhetsrapporten ska innehålla en beskriv-

ning av företagets förfarande för tillbörlig aktsamhet. Upplysningskravet preciseras i bland annat ESRS 2 Allmänna upplysningar. CSRD innebär dock inte några uppförandekrav med avseende på åtgärder för tillbörlig aktsamhet. Regleringen ändrar inte heller på företagsledningens ansvar vad gäller tillbörlig aktsamhet.

I maj 2024 godkändes ett nytt direktiv inom EU om tillbörlig aktsamhet (Corporate Sustainability Due Diligence Directive eller CSDDD). Direktivet innehåller regler om företags ansvarstagande för verksamhetens påverkan, inklusive delar av värdekedjans påverkan, på miljö och mänskliga rättigheter. Direktivet kan beskrivas som ett systerdirektiv till CSRD på så sätt att CSRD innehåller krav på rapportering av processer och åtgärder som ska finnas på plats enligt CSDDD. Tillämpningsområdet för CSDDD är dock snävare än tillämpningsområdet för CSRD.

CSDDD omfattar bolag med verksamhet i EU som har över 1 000 anställda och en global nettoomsättning som överstiger 450 miljoner euro. CSDDD ska börja tillämpas stegvis från och med 2027.

CSDDD definierar företagets ansvar och innehåller till skillnad från CSRD omfattande sanktioner och kan leda till skadeståndsansvar. Utöver de företag som direkt omfattas av CSDDD förväntas regleringen påverka andra affärsförbindelser i värdekedjan, inklusive små och medelstora företag, genom de krav som kan komma att ställas på affärspartners för att uppfylla skyldigheterna enligt direktivet.

Hållbarhetsinformation till arbetstagarföreträdare

Det följer av CSRD att företag som ska upprätta en hållbarhetsrapport ska informera företrädare för arbetstagarna. Kravet innebär att företaget ska föra en diskussion med företrädare för arbetstagarna på lämplig nivå om de metoder som tillämpas för att få fram och verifiera informationen i hållbarhetsrapporten samt om informationens relevans. Arbetstagarnas uppfattning ska rapporteras till företagets ledning. Arbetstagarföreträdare är i första hand arbetstagarorganisationer med vilka företaget har tecknat kollektivavtal. Om inte kollektivavtal finns avses de arbetstagarorganisationer som har medlemmar som är arbetstagare i det rapporterande företaget. Kravet på dialog med företrädare för arbetstagarna omfattar alla företag som faller inom tillämpningsområdet för kravet att upprätta hållbarhetsrapport, även de som inte upprättar en rapport för den egna verksamheten utan hänvisar till en hållbarhetsrapport för koncernen. Vad som är lämplig nivå för dialogen avgörs i första hand av företaget som tillsammans med berörda arbetstagarorganisationer kan komma överens om hur och var informationen ska överlämnas till arbetstagarföreträdarna.

EU:s taxonomi för hållbara investeringar

Tillämpningsområdet för CSRD sammanfaller med tillämpningsområdet för de upplysningar som ska lämnas enligt EU:s taxonomi för hållbara investeringar (taxonomiförordningen). Upplysningar enligt taxonomiförordningen ska lämnas från samma tidpunkt som ett företag rapporterar enligt CSRD för första gången. Det innebär att företag som lämnar en hållbarhetsrapport enligt CSRD ska inkludera information om hur och i vilken utsträckning verksamheten är förknippad med sådana ekonomiska verksamheter som ska anses vara miljömässigt hållbara enligt taxonomiförordningen. Ekonomiska verksamheter enligt taxonomiförordningen kan beskrivas som definierade delaktiviteter som kan ingå i det rapporterande företagets hela verksamhet. En ekonomisk verksamhet är miljömässigt hållbar om den bidrar väsentligt till ett eller flera av taxonomiförordningens sex

miljömål och inte orsakar betydande skada för något av de sex målen. Vad detta innebär i praktiken fastställs i tekniska granskningskriterier som tagits fram av EU-kommissionen. Företagets hela verksamhet ska dessutom uppfylla ett antal minimiskyddsåtgärder som överensstämmer med OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.

För de upplysningar som ska lämnas enligt taxonomiförordningen gäller samma princip som för hållbarhetsrapporten i övrigt, dvs. att företag som är moderföretag rapporterar för hela koncernen. Specifikt är det information om tre olika nyckeltal kopplade till taxonomiförordningens kriterier som ska lämnas:

- andel av omsättningen som härrör från produkter eller tjänster som är förknippade med miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter
- andel av kapitalutgifterna som avser tillgångar eller processer som är förknippade med miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter
- andel av driftsutgifterna som avser tillgångar eller processer som är förknippade med miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter

De upplysningar som ska lämnas enligt taxonomiförordningen har specificerats i en kommissionsförordning. Där framgår att information om de tre nyckeltalen och dess beräkning ska presenteras i tabellform. Därutöver ska företaget lämna vissa beskrivande tilläggsupplysningar om bland annat antaganden och beräkningsgrunder. För finansiella företag gäller särskilda upplysningskrav anpassade till deras verksamhet. Upplysningarna ska ingå i hållbarhetsrapporten.

Alla sektorer och verksamheter omfattas inte av den uppsättning tekniska granskningskriterier som hittills tagits fram av EU-kommissionen. Även företag som helt eller delvis bedriver verksamheter som inte täcks in av granskningskriterier ska rapportera och ange i tabellform hur stor andel av verksamheten som inte omfattas av taxonomin.

Granskning av hållbarhetsrapporten

En hållbarhetsrapport ska granskas av en auktoriserad revisor som har särskild behörighet att granska hållbarhetsrapporter. Granskningen kan utföras av den revisor som valts för revisionen av de finansiella rapporterna. Det är också möjligt för bolagsstämman att välja en annan revisor som granskar företagets hållbarhetsrapport. Revisorns granskningsberättelse över hållbarhetsrapporten ska offentliggöras tillsammans med årsredovisningen. I granskningsberättelsen ska revisorn uttala sig om hållbarhetsrapporten uppfyller rapporteringskraven.

Revisorns granskning ska utföras med *begränsad säkerhet (limited assurance)* i enlighet med en gemensam EU-standard som ska antas av kommissionen senast i oktober 2026. Fram tills det finns en EU-gemensam revisionsstandard kommer en nationell svensk standard för granskning av hållbarhetsrapporter enligt CSRD att användas. En sådan nationell standard utvecklas av den svenska branschorganisationen FAR.

Enligt CSRD ska den EU-gemensamma standarden för granskning med begränsad säkerhet ersättas framöver med en standard för granskning med *rimlig säkerhet (reasonable assurance)*, under förutsättning att det bedöms vara lämpligt. En sådan standard ska i så fall tas fram senast oktober 2028.

Det finns en möjlighet i CSRD för medlemsstaterna att tillåta att även oberoende leverantörer av kvalitetsgranskningstjänster granskar hållbarhetsrapporter. Denna möjlighet har dock inte införts i den svenska lagstiftningen.

Redovisningstillsyn

Utöver revisionen omfattas årsredovisningar och halvårsrapporter i börsnoterade bolag av redovisningstillsyn. Redovisningstillsynen utgör en del av Finansinspektionens tillsyn över värdepappersmarknaden. Själva granskningen av de börsnoterade bolagens årsredovisningar har delegerats av Finansinspektionen till Nämnden för svensk redovisningstillsyn, som är ett sakorgan under Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden. Nämndens granskning omfattar även de börsnoterade bolagens hållbarhetsrapporter.

Hållbarhetsrapporten ska upprättas elektroniskt

Förvaltningsberättelsen där hållbarhetsrapporten ingår ska upprättas och offentliggöras i ett enhetligt elektroniskt rapporteringsformat. Syftet med detta är att ett maskinläsbart format ska göra det lättare att söka och sammanställa hållbarhetsinformationen. Det format som ska användas är detsamma som gäller enligt förordningen om ett enhetligt elektroniskt rapporteringsformat (Esef-förordningen) och som sedan tidigare tillämpas för elektroniskt upprättande av årsredovisningen i börsnoterade företag.

Att rapporten ska upprättas elektroniskt innebär ett krav på att hållbarhetsinformationen ska märkas upp (taggas) i enlighet med en digital taxonomi för hållbarhetsrapportering. CSRD ger den europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten ESMA i uppdrag att ta fram en sådan digital taxonomi med taggar som överensstämmer med upplysningskraven i ESRS. Eftersom det arbetet är försenat kommer det i praktiken inte att vara möjligt att uppfylla kravet på att upprätta en elektronisk rapport förrän tidigast för räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2025.

Det är inte möjligt att upprätta årsredovisningens delar i olika format. Kravet på elektroniskt upprättande av hållbarhetsrapporten innebär därför i praktiken att hela årsredovisningen måste upprättas elektroniskt. En elektroniskt upprättad årsredovisning ska undertecknas av styrelsen och VD med avancerad elektronisk underskrift. Det är den elektroniska versionen av årsredovisningen som blir föremål för revisorns granskning och intygande. Revisorns granskningsuppdrag kommer därför att omfatta även taggningen av hållbarhetsrapporten.

En årsredovisning i ett aktiebolag offentliggörs genom att den ges in till Bolagsverket. Årsredovisningar som upprättas elektroniskt till följd av kraven i CSRD ska ges in elektroniskt. Förvaltningsberättelsen för ett företag som upprättar hållbarhetsrapport enligt CSRD ska dessutom göras tillgänglig på företagets webbplats inom sex månader från balansdagen.

Läs mer

CSRD

Europaparlamentets och Rådets direktiv (EU) 2022/2464 om ändring av förordning (EU) nr 537/2014, direktiv 2004/109/EG, direktiv 2006/43/EG och direktiv 2013/34/EU vad gäller företagens hållbarhetsrapportering
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022L2464>

ESRS antagna av EU-kommissionen

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/2772
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302772

Regeringens proposition 2023/24:124 Nya regler om hållbarhetsrapportering

<https://www.regeringen.se/contentassets/2824bdbc-4c964a5daf4b7d132b40e7d3/nya-regler-om-hallbarhetsrapportering-prop.-202324124.pdf>

SOU 2023:35 Nya regler om hållbarhetsredovisning

<https://www.regeringen.se/contentassets/abb381d5c-0774d2e9229367cdb4f38bb/nya-regler-for-hallbarhetsredovisning-sou-202335.pdf>

Taxonomiförordningen

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2020/852 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852>

Delegerad akt om de upplysningar som ska lämnas enligt taxonomiförordningen

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2178
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R2178>

SFDR/Disclosureförordningen

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R2088>

EFRAG ESRS Q&A Platform

EFRAG besvarar löpande på tekniska frågor i syfte att underlätta implementeringen av ESRS
<https://www.efrag.org/lab7>

EFRAG IG 1 Materiality Assessment

Vägledning för väsentlighetsbedömningen
https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=/sites/webpublishing/SiteAssets/IG+1+Materiality+Assessment_final.pdf

EFRAG IG 2 Value Chain

Vägledning för rapportering i värdekedjan
https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=/sites/webpublishing/SiteAssets/EFRAG+IG+2+Value+Chain_final.pdf

EFRAG IG 3 List of ESRS Data Points

Exceldokument med lista över samtliga datapunkter i ESRS
<https://efrag.sharefile.com/share/view/s6e410fb208aa4685bf-9c482ee405f48d/foa75419-44c9-4081-85a5-43217a6e8732>